

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Vejledning om ombedøm- melse og omprøve - April 2024

April 2024

Vejledning om ombedømmelse og omprøve - April 2024
April 2024

2024

Design: Center for Kommunikation og Presse

Denne publikation kan ikke bestilles.

Der henvises til webudgaven.

Publikationen kan hentes på:

www.uvm.dk

Børne- og Undervisningsministeriet

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet

Teglholmsgade 1

2450 København SV

Indhold

Indledning.....	4
1 Rammer for ombedømmelse og omprøve ved klager	5
1.1 Om ombedømmelse.....	5
1.1.1 Hvad forstås ved en ombedømmelse?.....	5
1.1.2 Hvilke specifikke regler gælder ved ombedømmelse?	5
1.1.3 Hvordan udpeges ombedømmere til en ombedømmelse?	5
1.1.4 Hvordan fastsættes honorarer til ombedømmere ved ombedømmelse?	5
1.2 Om omprøve.....	6
1.2.1 Hvad forstås ved en omprøve?.....	6
1.2.2 Hvilke specifikke regler gælder ved omprøve?.....	6
1.3 Gældende regler om ombedømmelse og omprøve.....	7
2 Ombedømmelse og omprøve af store skriftlige opgaver/projekter	8
2.1 Ombedømmelse ved SSO (toårigt hf og hf-e).....	8
2.2 Omprøve ved SRP, EOP og SOP.....	8
3 Ombedømmelse og omprøve ved "fejl og mangler"	9
4 Institutionens opgaver ved ombedømmelser	10
4.1 Ombedømmere ved interne flerfaglige prøver (fx KS).....	11
5 Ombedømmernes opgaver ved ombedømmelser	12
6 Ombedømmernes afgørelse ved ombedømmelser	13

Indledning

Vejledningen vedrører ombedømmelse og omprøve i forbindelse med klagesager (kapitel 10 i den almene eksamensbekendtgørelse) samt "fejl og mangler" ved gymnasiale prøver, herunder store skriftlige opgaver/projekter (kapitel 9 i den almene eksamensbekendtgørelse).

I følgende afsnit er der foretaget ændringer:

- 1.1.4 – om beskikkelsesperioden for ombedømmerne og honorar satsen
- 4 – antallet af nye ombedømmere som institutionen skal udnævne. Efter kap. 10 skal institutionen altid udnævne to nye ombedømmere.
- 4.1 - Ombedømmere ved interne flerfaglige prøver (fx KS)

1 Rammer for ombedømmelse og omprøve ved klager

1.1 Om ombedømmelse

1.1.1 Hvad forstås ved en ombedømmelse?

Klage eller "fejl og mangler" ved en skriftlig prøve kan indebære tilbud om ombedømmelse af den skriftlige besvarelse.

Det er klagers beslutning, om vedkommende vil tage imod tilbuddet om ombedømmelse. Klager skal informeres om, at resultatet af ombedømmelsen kan resultere i en lavere karakter (medmindre der er tale om "fejl og mangler" (se afsnit 3)). Accept af tilbud skal gives til institutionen senest to uger efter tilbuddets meddelelse. En ombedømmelse skal finde sted snarest muligt.

Institutionen skal finde nye bedømmere (medmindre der er tale om "fejl og mangler" (se afsnit 3))

1.1.2 Hvilke specifikke regler gælder ved ombedømmelse?

Ved ombedømmelse skal de nye bedømmere (ombedømmerne) – som det fremgår af § 53, stk. 3 i [den almene eksamensbekendtgørelse](#) (indsat på side 3) – sammen træffe en egentlig forvaltningsretlig skriftlig afgørelse om karakterfastsættelsen. Det vil fx sige, at akterne fra den forudgående klagebehandling skal tilgå de nye bedømmere (læs mere om dette i afsnit 4 og afsnit 5).

1.1.3 Hvordan udpeges ombedømmere til en ombedømmelse?

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet udpeger ved hver termin en række ombedømmere for hvert fag, som institutionen skal anvende.

Ombedømmerne beskikkes fremtidigt for en to-årig periode ad gangen. De nye beskikkelsesintervaller træder i kraft fra 1. januar 2024.

1.1.4 Hvordan fastsættes honorarer til ombedømmere ved ombedømmelse?

Ombedømmeres honorar fastsættes efter [Finansministeriets cirkulære om censorvederlag](#).

Vederlaget beregnes ud fra to timer gange sats C jf. Finansministeriet Lønoversigt kap. 8.2. pr. opgave, der ombedømmes.

Aflønning af ombedømmere:

Stx/hf (A-gym): Aflønningen sker via ombedømmerens egen institution, som indgår i censorudligningsordningen gennem gymnasiefællesskabet.

Htx/hhx/eux (E-gym): Aflønningen sker via ombedømmerens egen institution, som indgår i udligningsordningen gennem censorbanken.

Henvendelser om aflønning skal rettes til ombedømmerens egen institution.

1.2 Om omprøve

1.2.1 Hvad forstås ved en omprøve?

Klage eller "fejl og mangler" ved en mundtlig prøve og prøver med en samlet vurdering (fx SRP) kan indebære tilbud om omprøve.

Det er klagers beslutning, om vedkommende vil tage imod tilbuddet om omprøve. Klager skal informeres om, at resultatet af omprøven kan resultere i en lavere karakter (medmindre der er tale om "fejl og mangler" (se afsnit 3)). Accept af tilbud skal gives til institutionen senest to uger efter tilbuddets meddelelse.

En omprøve skal finde sted snarest muligt (dog skal prøven være placeret i en af prøveterminerne).

1.2.2 Hvilke specifikke regler gælder ved omprøve?

En omprøve er ikke en forvaltningsretlig afgørelse (ligesom fx ombedømmelse er), så her skal akterne fra den forudgående klagebehandling ikke tilgå de nye bedømmere. En omprøve skal i det hele håndteres som den oprindelige prøve – dog skal der være nye bedømmere, jf. § 53, stk. 1 i [den almene eksamensbekendtgørelse](#) (indsat på side 3).

1.3 Gældende regler om ombedømmelse og omprøve

Reglerne for ombedømmelse og omprøve fremgår af kapitel 10 i den almene eksamensbekendtgørelse, navnlig § 53, der er indsat herunder:

§ 53 – Den almene eksamensbekendtgørelse

§53. Institutionen udpeger nye bedømmere til ombedømmelsen eller omprøven. Antallet af bedømmere skal være det samme som ved den prøve, der er blevet påklaget. Ved flerfaglige prøver, hvor der har været mere end én eksaminator, jf. § 30, stk. 3, kan institutionen beslutte, om der er behov for mere end to nye bedømmere. Hvis Styrelsen for Undervisning og Kvalitet har udpeget censor ved den oprindelige prøve, udpeger institutionen efter styrelsens retningslinjer, jf. § 5, nye bedømmere.

Stk. 2. Ved ombedømmelse skal bedømmerne have forelagt sagens akter, herunder opgaven, besvarelsen, klagen, de faglige udtalelser fra de oprindelige bedømmere, klagers bemærkninger hertil og institutionens henholdsvis styrelsens afgørelse.

Stk. 3. Bedømmerne ved ombedømmelsen træffer afgørelse om karakterfastsættelsen og angiver begrundelsen herfor. Bedømmernes virke er omfattet af forvaltningsloven, herunder reglerne om inhabilitet og tavshedspligt.

Stk. 4. Karakterfastsættelsen ved ombedømmelsen samt begrundelsen herfor meddeles institutionen af bedømmerne. Afgørelsen skal meddeles institutionen snarest muligt og senest en måned efter modtagelsen af sagen. I beregning af fristen indgår juli måned ikke. Institutionen giver straks klager meddelelse om afgørelsen og begrundelsen herfor med orientering om klageadgangen, jf. § 54.

Stk. 5. Ombedømmelse og omprøve kan resultere i en lavere karakter.

2 Ombedømmelse og omprøve af store skriftlige opgaver/projekter

2.1 Ombedømmelse ved SSO (toårigt hf og hf-e)

En institution kan beslutte, at en kursist på toårig hf og hf-enkeltfag får tilbud om ombedømmelse af den større skriftlige opgave (SSO), som er et skriftligt produkt.

I forbindelse med en ombedømmelse skal der medvirke mindst to nye eksterne bedømmere.

Ombedømmerne skal udpeges efter den oversigt, som Styrelsen for Undervisning og Kvalitet udsender til institutionerne, jf. § 53, stk. 1.

Se [afsnit 4](#) og [afsnit 5](#) for at læse mere om proces i forbindelse med udpegning af ombedømmere mv.

2.2 Omprøve ved SRP, EOP og SOP

Bedømmelsen af store skriftlige opgaver/projekter på stx, hhx, htx og eux kan ikke ombedømmes, da der er tale om en prøve med samlet vurdering af et skriftligt produkt og en mundtlig eksamination. I stedet tilbydes en omprøve.

Eleven kan have flere vejledere, hvis SRP, EOP eller SOP skrives i flere fag. I forbindelse med prøven i projektet medvirker to bedømmere (eksaminator og censor).

Det er ikke muligt at lade den oprindelige eksaminator deltage i en omprøve. Ved en omprøve skal der altså medvirke én ny intern bedømmer (eksaminator) og én ny ekstern bedømmer (censor). Institutionen udpeger de nye bedømmere via censorudvekslingsplanen. Censorfaget skal fastholdes, således at den nye eksterne bedømmer eksaminerer i samme fag som den oprindelige.

Et tilbud om ny omprøve efter en klage ved SRP, EOP og SOP vil altid indeholde en ny mundtlig eksamination og en ny samlet bedømmelse af det skriftlige produkt og den mundtlige besvarelse:

- Hvis klagen kun handler om forløbet af den mundtlige eksamination, kan der afholdes en omprøve på baggrund af det samme skriftlige produkt, som tidligere er indleveret.
- En klage over vejledningsforløbet, opgaveformuleringen, det skriftlige produkt eller lignende kan give anledning til tilbud om, at eleven skriver et nyt skriftligt produkt og deltager i en ny mundtlig eksamination.

3 Ombedømmelse og omprøve ved ”fejl og mangler”

Udbedring af ”fejl og mangler” ved en mundtlig eller skriftlig prøve tilrettelægges af Styrelsen for Undervisning og Kvalitet og/eller institutionen alt efter fejlen eller manglens karakter.

Hvad er ”fejl og mangler”?

”Fejl og mangler” kan fx være en fejl i et opgavesæt eller i tilfælde af forstyrrelser i prøve-situationen.

Afhængigt af sagens konkrete karakter kan ombedømmelse eller omprøve ske ved de oprindelige bedømmere

En ombedømmelse eller omprøve på grund af ”fejl og mangler” ved den oprindelige prøve kan ikke medføre en lavere karakter.

Reglerne fremgår af kapitel 9 i [den almene eksamensbekendtgørelse](#), der er indsat herunder:

Kapitel 9 - Fejl og mangler ved prøver

§ 45. Bliver institutionen i forbindelse med en prøve opmærksom på fejl og mangler, der kan udbedres, træffer institutionen, eventuelt efter drøftelse med bedømmerne eller opgavestillerne, afgørelse om, hvordan udbedringen skal ske.

Stk. 2. Ved væsentlige fejl og mangler tilbyder institutionen omprøve, jf. dog stk. 4, eller træffer afgørelse om ombedømmelse. Hvis en prøve lider af samme mangel for flere eksaminander, skal ombedømmelse foretages for og omprøve tilbydes alle eksaminander, for hvem prøven lider af samme mangel. Institutionen beslutter om ombedømmelse og omprøve skal ske ved en eller flere af de oprindelige bedømmere.

Stk. 3. Ved fejl og mangler af særlig grov karakter kan Styrelsen for Undervisning og Kvalitet træffe beslutning om, at allerede afholdte prøver annulleres.

Stk. 4. Er opgaverne ved prøven stillet af styrelsen, skal institutionen inddrage styrelsen, der herefter varetager de i stk. 1 og 2 nævnte funktioner.

§ 46. Ombedømmelse eller omprøve kan ikke resultere i en lavere karakter, medmindre omprøven skyldes annullering af den oprindelige prøve, jf. § 45, stk. 3.

Stk. 2. Institutionen kan tilbageholde prøve- eller eksamensbevis, indtil sagen er afgjort.

4 Institutionens opgaver ved ombedømmelser

Der skal altid udpeges to eksterne bedømmere

- Der skal også udpeges to nye eksterne bedømmere. Institutionen kan dog i særlige tilfælde vælge at udpege mere end to eksterne ombedømmere for at sikre, at de faglige kompetencer er repræsenteret.
- Der skal også være to nye eksterne ombedømmere ved prøver, hvor prøven i første omgang kun blev bedømt af én person, hvilket er tilfældet ved de skriftlige prøver efter GSK turboforløb med prøve i august.

Den prøveafholdende institutionen har følgende opgaver i forbindelse med ombedømmelser:

- Institutionen skal udpege to nye eksterne bedømmere, med mindre forholdende i afsnit 3 gør sig gældende.
- Ombedømmerne skal udpeges efter den oversigt, som Styrelsen for Undervisning og Kvalitet udsender til institutionerne, jf. § 53, stk. 1.
- Institutionen skal oplyse den enkelte ombedømmer om, hvem der er medombedømmer(e) i sagen.
- Institutionen skal sende alle klagesagens akter til ombedømmerne, herunder:
 - Opgaven/opgaveformuleringen el. lign.
 - Besvarelsen.
 - Klagen.
 - De faglige udtalelser fra hver af alle de oprindelige bedømmere.
 - *Normalt vil der være to faglige udtalelser, men ved SSO kan antallet variere fra to til tre. Det normale ved SSO er, at der er en vejleder, men der kan være tilfælde, hvor der er to vejledere. I den forbindelse skal begge vejledere afgive udtalelse i forbindelse med en klagesag, da de begge har bedømmerstatus.*
 - Klagers eventuelle bemærkninger hertil.
 - Institutionens afgørelse.
 - Styrelsens afgørelse i tilfælde af, at styrelsen i en klagesag, efter den almene eksamensbekendtgørelses § 55, har truffet afgørelse om, at institutionen skal tilbyde klager ombedømmelse.
- Institutionen skal sikre, at ombedømmernes afgørelse lever op til kravene til en forvaltningsretlig afgørelse (læs mere herom i afsnit 6).
 - *Hvis dette ikke er tilfældet, skal institutionen bede ombedømmerne om at udarbejde en ny afgørelse.*
- Institutionen sender ombedømmernes afgørelse til klager og giver klagevejledning, jf. § 54 i den almene eksamensbekendtgørelse.

Anonymiseringen af klager

Hvis klager har været anonym i den oprindelig prøve og klagesag, kan institutionen vælge at opretholde anonymiseringen af eleven, når klagesagens akter sendes til ombedømmerne. En institution er dog ikke forpligtet til at opretholde anonymiseringen af elever i klagesager. Det er ikke retligt muligt at anonymisere bedømmerne/ombedømmerne over for klageren, så derfor skal de ikke anonymiseres.

4.1 Ombedømmere ved interne flerfaglige prøver (fx KS)

Ved flerfaglige interne prøver, hvor der har været mere end én eksaminator, jf. § 30, stk. 3, kan institutionen beslutte, om der er behov for mere end to nye bedømmere.

Det betyder at institutionen kan vælge at udpege færre eksaminatorer til omprøven, end der blev benyttet ved den oprindelige prøve, hvis eksaminatorerne samlet set dækker de nødvendige faglige kompetencer.

5 Ombedømmernes opgaver ved ombedømmelser

Ombedømmerne har følgende opgaver i forbindelse med ombedømmelser:

- Ombedømmerne skal sikre sig, at alle sagsakterne er til stede:
 - Opgaven/opgaveformuleringen el. lign.
 - Besvarelsen.
 - Klagen.
 - De faglige udtalelser fra hver af alle de oprindelige bedømmere.
 - *Normalt vil der være to faglige udtalelser, men ved SSO vil der fx typisk være tre oprindelige bedømmere, og alle de tre faglige udtalelser skal være der for, at sagen kan belyses. De to vejledere har ved SSO begge bedømmerstatus, og skal derfor også hver for sig afgive udtalelse i forbindelse med en eventuel klagesag.*
 - Klagers eventuelle bemærkninger hertil.
 - Institutionens afgørelse.
 - Styrelsens afgørelse i tilfælde af, at styrelsen, efter den [almene eksamensbekendtgørelses](#) § 55, har truffet afgørelse om, at institutionen skal tilbyde klager ombedømmelse.
- Hvis der mangler nogle sagsakter, skal ombedømmerne kontakte institutionen.
 - *Det kan fx være tilfældet, hvor der ikke er faglige udtalelser fra hver af de oprindelige bedømmere.*
- Ombedømmerne skal overveje spørgsmålet om deres egen eventuelle inhabilitet.
- Ombedømmerne skal træffe afgørelse om karakterfastsættelsen og angive begrundelse herfor.

Anonymiseringen af klager

Hvis klager har været anonym i den oprindelig prøve og klagesag, kan institutionen vælge at opretholde anonymiseringen af eleven, når klagesagens akter sendes til ombedømmerne. En institution er dog ikke forpligtet til at opretholde anonymiseringen af elever i klagesager. Det er ikke retligt muligt at anonymisere bedømmerne/ombedømmerne over for klageren, så derfor skal de ikke anonymiseres.

6 Ombedømmernes afgørelse ved ombedømmelser

På baggrund af alle relevante sagsakter skal ombedømmerne træffe en afgørelse om karakterfastsættelse, og angive begrundelsen herfor.

Der er ikke tale om, at de skal lave faglige udtalelser, men at de sammen skal træffe en afgørelse og formulere denne skriftligt med udgangspunkt i nedenstående krav:

- Ombedømmerne skal træffe afgørelse om karakterfastsættelsen og angive begrundelse herfor, jf. § 53, stk. 3. Ombedømmerne skal afgøre, hvorvidt de oprindelige bedømmers karakterfastsættelse var korrekt eller skal ændres.
- Hvis der er tale om "fejl og mangler", kan karakteren ikke blive lavere (læs mere herom i [afsnit 3](#)).
- Ombedømmerne skal altid begrunde afgørelsen.
Især hvor karakteren fastsættes til det samme som af de oprindelige bedømmere eller nedsættes, skal der gives en nøje begrundelse. Der skal i afgørelsen tages udgangspunkt i den konkrete klage og de relevante oplysninger/faktuelle forhold, som ombedømmerne lægger til grund for afgørelsen. Det betyder dels, at ombedømmerne i deres afgørelse i fornødent omfang skal henvise til de retsregler, der ligger til grund for afgørelsen – det kan fx være en henvisning til en konkret læreplan – dels, at det skal fremgå, hvorfor bedømmerne er nået frem til den konkrete afgørelse.
- Ombedømmerne skal træffe afgørelsen snarest muligt og senest en måned efter modtagelse af klagen. Juli måned indgår ikke i fristen (se § 53, stk. 4, i [den almene eksamensbekendtgørelse](#)). Styrelsen henstiller til, at ombedømmere, der træffer afgørelse om klager efter sommerterminen, udfører deres opgave hurtigst muligt af hensyn til elever, som skal begynde på en videregående uddannelse primo september, og som typisk har behov for at modtage afgørelsen inden studiestart.
- Ombedømmerne sender afgørelsen til institutionen (se § 53, stk. 4, i [den almene eksamensbekendtgørelse](#)).

NB! Klager har mulighed for at klage over ombedømmernes afgørelse til institutionen, se § 54 i [den almene eksamensbekendtgørelse](#), der er indsat herunder:

§54 – Den almene eksamensbekendtgørelse

§ 54. Bedømmernes afgørelse, jf. § 53, stk. 3, kan indbringes for institutionen senest to uger efter afgørelsens meddelelse. Klagen indgives individuelt og skal nøje angive de faktiske omstændigheder, som efter klagers mening bør begrunde en imødekommende afgørelse.

Stk. 2. Institutionen træffer i henhold til reglerne i § 49 afgørelse om, hvorvidt sagen skal afvises som åbenbar grundløs, eller beslutning om, at sagen skal fremmes. Hvis sagen skal fremmes, skal det ske efter reglerne i §§ 50-53, stk. 1 og 2.

**BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET**
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET